

ФОАІЕ

центръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 30.

Luni, 26. Julie.

1843.

БЕЛІСАРІЕ.

De T. Kodreskv. *)

Длчепанд дела англ 105 дзпъ Хс. де канд се колонизъ Dachia de Траіан къ Ромѣні, пълъ ла стрѣмѣтареа сказнѣлѣ Ромеі ла Константінопол, адѣнѣсъ пеніпсѣла Етѣлѣі о алтъ Італіе, длкѣт лімба ші попорѣл, прекѣт ші пѣтеле ачестор дері пѣ ера маі пѣціп Роман декѣт ал челор Апеніне; дрепт каре Константінопол се пѣті поѣа Ромъ, іаръ дара Romania. Лімба латіпъ дл капіталіа Імперіеі Романпо-Оріенталъ стѣтѣ пълъ дл векѣл ал VIII-ле лімба кѣрѣі ші а лецівірілор, лімба актѣрілор пѣвліче ші а гѣвернѣлѣі, іаръ лімба романъ ера лімба попорѣлѣі романеск колонізат дл Трачіа, Macedonia ші Ілірія, пѣміте: Romania mare, de acemene дл Місіле де сѣс ші де жос, пѣміте астѣзі: България ші Сербія, колонізате де Авреліан, ші дрепт ачееа пѣміте: Dachia

Авреліанъ, прекѣт ші дл деріле дінкоаче де Дѣпѣреа, лѣкѣте пълъ астѣзі де Ромѣні, сѣв пѣме де Dachia Траіанъ, дѣпре пѣтеле колонізаторѣлѣі сѣѣ.

Атѣт тронѣріле ѣмѣелор імперіі романе де рѣсѣріт ші де апѣс, с'аѣ чінстіт къ фії Ромѣнілор лѣкѣиторіі Дачіилор сеаѣ маі кіар аі Romanіеі, каріі се длтречеа къ талантѣл, віртѣтеа ші ероістѣл къ Чесаріі ші Августіі, кѣт ші сенатѣл, літератѣра ші рѣміа аѣ авѣт дін ачѣці Романі, пре політїчіі, пре дѣвѣдѣціі, пре бравіі осташі ші генералі, длкѣт вѣлтѣрѣл Ромеі, спріжініт де браѣлѣ Дако-Ромѣнѣлѣі, аѣ длпѣлдат къ тѣріре сворѣл сѣѣ трістѣтор прѣсте трѣстеле контінептеле лѣтмеі векі, ші аѣ длфрѣлнт сѣлѣтѣчїа гінтелор варваре, че пѣвѣлеа асѣпра імперіеі.

Длтре фѣйтмошіі варваці аі Імперіеі, аѣ фост пѣла длчепѣтѣл сѣтеі а VI-а ші длпѣратѣл Івстїніан пропѣміт Мареле, фїѣл Дако-Ромѣнѣлѣі Савадіѣс ші ал Вігіландіеі, прекѣт ші генералѣл сѣѣ Белісаріе, длвїі пѣскѣці дл Dachia Авреліанъ. Де ні ар ліпсі алте date, деспре орїдінеа ші пѣрїндіі лор, ні ар фї де адѣнѣс пѣтеле де Івстїніан ші де Белісаріе, кареле прекѣт вѣдеск романітатеа, пре атѣта ші карактерѣл ачестор варваці, кѣчї Івстїніан.

*) Ера де доріт, ка факъ пѣ дл легѣмінте історїкѣ, тѣкар дл вѣкѣці сѣ кзноранѣт ші поїчева маі де апрсане стареа чеа стрїнатѣ, деторалізатѣ а длпѣрѣціеі греко-рѣсѣрітене дл веакѣріле трекѣте. Іатѣ о вѣкатѣ інтѣресантѣ.
Red.

пре лѣпгъ алте протеріте, аѣ фост къ адеврѣт лп атѣта іѣвѣторіѣ de дрептате, лпкѣт іѣстїдіа лп векѣл de мїжлок пѣ кѣподеа de паладїѣ фѣрѣ пѣтаї: Кодїкѣл Іѣстїніан, іарѣ Белїсарїе деалтѣ парте аѣ фост къ адеврѣт Bellis-aris, адекѣ зїнѣл ресѣоїѣлѣї шї ероѣл епохеї, лп содїт фїнд лп фаптѣ претѣтїндепел лп рѣзѣоаеле сале de Белона шї de Вїкторїа: лпкѣт лпмпѣрѣдіа лѣї Іѣстїніан се поате таї кѣ дрептѣл пѣтї лпмпѣрѣдіа епохеї ероїѣлѣї Белїсарїе, кареле ера разетѣл чел таї пѣтернїк ал імперїеї.

Вїртѣтеа шї кѣражѣл ачестѣї варѣват, дїп тѣпѣра вѣрстѣ мїнеа пре Белїсарїе а фї зп Чезар ал векѣлѣї de мїжлок. Ачест ероѣ пентрѣ але сале терїте, пѣтаї кѣ сїпгѣрѣ лпфѣдошареа лпсѣфла лпкредере ла чїї мїчї шї респект ла чїї de асеменеа лѣї. Історїчїї лп але лор іперволе даѣ de соартѣ лпайтїреї лѣї кѣсѣтѣрїеа са кѣ фата зпїї кѣрѣчерїѣ пѣтїтѣ Антонїна; лпсѣ пентрѣ-кѣ пѣ палатѣл, дарѣ талатѣл, фаче пре оаменї марї, шї Антонїна дї шї се пѣскѣ лптрѣїп вордеїѣ, лп зестратѣ лпсѣ кѣ калїтѣдїле зпїї Аспасїе, ацїїзпѣ фаворїтѣ шї прїетїлѣ Теодореї лпмпѣрѣтесеї лѣї Іѣстїніан, шї кѣ асемене прїлеж рекомєндзїт шї Белїсарїе лпмпѣратѣлѣї, се пѣтѣ арѣта лѣтеї четѣдѣапѣл пѣзѣгат лп самѣ пѣтаї пентрѣ-кѣ ера пѣскѣт дїптрѣ о фамїліе серакѣ.

Пѣтем зїче кѣ фїе-каре епохѣ історїкѣ, дѣпре градѣл шї фелїѣл моралїтѣдїеї, релїціеї шї а гѣверпѣлѣї аре карактерїстїка спедїалѣ. Аша лп векѣл лѣї Іѣстїніан шї а лѣї Белїсарїе фїгѣра чертеле релїціоасе, сеаѣ ересоманїа кѣ сїноаделе, тагма сѣхастрїмор шї іптрїдїле фетеелор дїзкѣнд

ролѣл евлавїеї. Теодора дїп актрїдѣ шї кѣртїзанѣ се сѣї не тропѣл імперїеї романе, тоате фетеїле кѣртезене, лпзѣстрате кѣ талентѣл Теодореї, ажѣнсерѣ содїї але комєданцїмор шї а ле мїнїстрїмор імперїеї, еар Антонїна ка конфїдентѣ Теодореї шїѣ а жѣка ролѣл содїеї дѣїоасе шї кредїнчоасе, дї шї лп фаптѣ ера десѣрѣнатѣ шї некредїнчоасѣ лп амор, статорнїкѣ лпсѣ лп прїетешѣг, гїбаче лп іптрее, іѣбеа пре варѣватѣл еї, сеаѣ таї вѣртос іѣбеа ка содѣл еї сѣ аїѣ тѣрїре, пентрѣ а фї шї еа тѣрїтѣ, кѣчї фѣрѣ de зп асеменеа вѣрѣват ера кѣ пепѣтїндѣ а се лпмпѣртѣшї de глорїе; de ачєаста 'л шї лпсодеа претѣтїндепел не зскат, шї не таре, лп таѣрѣ, лп мїжлокѣл лѣптелор претѣтїндепел ера парташѣ ла остепелеле шї прїмеждїїле лѣї.

Імперїа романѣ орієнталѣ ера кѣтретѣратѣ не de о парте лп челе дїп лѣзпїс: de лѣксѣл, десѣрѣнпареа, шї слѣѣѣчїѣнеа лпмпѣрацїмор, а кѣрора гѣверп се вѣнтѣеа de чертїле фанатїче шї de іптрїе, іарѣ попорѣл ретасѣ пѣрѣсїт лп жафѣрїле гѣверпаторїмор шї а осташїмор. Орѣндїала, дрептатеа, сїгѣранцїа лїпсїа лп тоатѣ імперїа, претѣтїндепел лпмпїлѣрї шї сѣферїнде, лпкѣт цемеа попорѣл сѣѣ повоарѣ; іарѣ лп челе дїп афарѣ се лпкалка лп партеа рѣсѣрїтѣлѣї таї лптѣїѣ de Персї, апої de Аравї, лппармацї de фанатїстѣл Ісламѣлѣї; дїп партеа нордѣлѣї de лпкѣрсїа гїптелор, прежѣт: Острогочїї, Хзпї, Аланї, Аварї, Бѣлгарї, Славї шї апої de Ънѣгрї; лп партеа апсѣлѣї: de Германї, Вандалї, Вїзїгочїї шї Ломварзї. Лп асемене лппрецїѣрѣрї афлѣндѣсе се пѣрѣеа кѣ н'ар авѣ тревзїпндѣ de алта фѣрѣ пѣтаї de осташї шї de комєданцїї, кѣчї

пѣтаї дн арме, пѣ дн сѣат, рѣтъсесѣ тѣтѣіреа. Дн асемене днпреціѣрѣрі се іві Белісаріе.

Днтре вечинї дѣштанї аї имперіеї о-ріентале, Персії ера чїї маї аменїцеторї. Фѣкѣнд неконтенїт инкѣрсїї, прѣдѣнд шї сторчїнд статѣл кѣ але лор контрївѣдїї. Белісаріе кѣ пѣтереа армелор шї а сѣатѣ лѣї берїндї, дї невоеще а се сѣпѣне ла кондіціле знеї пѣчї фаворїтоаре статѣлї, шї а се тѣрціні дн хотареле лор. Днсѣ зп стат дѣпѣ че ацізнице а се стрѣнчїна морал шї дн зрмаре політік, пѣаре а се лѣпта пѣтаї кѣ стрейнїї пѣвѣлїторї, дарѣ шї кѣ сїне шї кѣ неорѣндзелеле дїп лѣп-трѣ, че сѣпт тѣлт маї вѣтѣмѣтоаре де-кѣт рѣлеле дїп афарѣ. Не лѣнгѣ алтеле де каре се тѣрѣра лїнїцеа шї сїгѣрандіа капїталїеї, ера шї четеле гладіаторїлор, карїї дн лок де ашї артта бравѣріле не кѣмпѣл вѣтѣліеї, пѣмїдїї се тѣвѣлеа прїп цїркѣріле капїталїеї фѣкѣнд партїзї де ин-трїце. Ачеціа се деспѣрѣеа дн маї тѣл-те колоаре, прекѣм верзї шї алѣастрї, шї адеце дїп цїокѣріле чїркѣрїлор днкѣ-рѣндѣсе ла лѣпте четѣціене, ацізницеа по-літіа де прадѣ шї тронѣл стрѣнчїнат. Дїп асемене казѣ се днкѣерарѣ шї акѣм чїї Верзї фаворїдї де Теодора, кѣ чїї Алѣа-стрї фаворїдї де Івстїніан, шї днтѣртѣн-дѣсѣ о револѣціе, днтѣратѣл ера сѣ піар-дѣ корона; днсѣ кѣражѣл шї днцеленчї-неа лѣї Белісаріе дн тѣнтѣї, днфрѣнѣнд віфорѣл ревелїеї.

Де асѣпра рѣїнелор Картаѣнеї, пре-сте каре одїнеоарѣ трїзмѣа фортѣна шї вѣлтѣрѣл Романїлор, домнеа акѣм варва-рїї. Вандалїї се днтемеесерѣ аїче апроане де зп веак шї днтѣрѣдїа пѣ кѣтеза сѣ а-

рѣнче окїї асѣпра ачестор провіндїї пер-дѣте. Бравѣріле лѣї Белісаріе фѣкѣрѣ пер-спектївѣ днтѣрѣдїеї Візантїне а дндрепта прївїріле сале шї асѣпра Картаѣнеї; рѣ-своїѣл се деклѣрѣ лѣї Гелїмер рїга Ван-далїлор, тоате гревѣдїле екепедїціеї, де не таре шї де не зскат перїрѣ дїпайнтеа лѣї Белісаріе. Недїцїпїнадїї осташї се адѣсерѣ ла кѣноцінїцѣ, прїп днвѣдѣтѣрѣ шї пілдѣре, фѣртѣнеме тѣреї се днфрѣнѣрѣ, Вандалїї се стѣрпїрѣ, рїгатѣл лор се пре-фѣкѣ дн провіндїе романѣ, Гелїмер прїнсе днфрѣмѣседа трїзмѣа лѣї чел стрѣлѣчїт, де кареле се днвреднїчї Белісаріе днтрѣнд дн поза Ромѣ, днсѣ кѣнд днпайнтеа мо-нарѣлїї днцензїкерѣ де о потрївѣ шї днвїнсѣл Гелїмер шї трїзмѣѣторїѣл Белї-саріе, днвїнсѣл кѣ дїгнїтатеа зпїї вѣрѣат марїнїмос дн тоате днтпреціѣрѣріле, ростї дн фада лѣї Івстїніан кѣвїнтеле Еклїсіастї-кѣлї „Дешѣртѣчїзнеа дешѣртѣчїз-нелор, тоате сѣпт дешѣртѣчїзне!“ Кѣнд домнїреа Романїлор кѣзта а реста-торнїчї дїспозїціа са дн Афрїка, ресвоїн-дѣсѣ кѣ Вандалїї шї Масрїї, де алтѣ пар-те Херѣлїї шї Годїї, че рѣстѣрѣнасерѣ тронѣл Romeї веї, ацізнерѣ а сѣвїдѣга тоатѣ Іта-ліа де сѣс шї де жос, днтпрезѣл кѣ Сїчі-ліа. Днтпѣратѣл дн асемене днтпреціѣ-рѣрї пѣ кѣноскѣ де алт тѣнтѣїторїѣ шї ал Італїеї, фѣрѣ пѣтаї не Белісаріе. Ел сосї дн ачеастѣ дарѣ, пѣртѣ ресвоїѣ кѣ дѣчїї Годїлор: Амалансон, Аталарїк, Тео-дат, Ветїце, Теодоверт, Тотїла шї алцїї; кѣчерї Сїціліа, Неаполѣл, Рома, Равена, шї днѣлѣдѣ престе Італїа іарѣшї сїмѣолѣл домпїтор а лѣї Чезар шї а лѣї Август, шї се днтѣрпѣл днвїнгѣтор дн Константїно-пол знде се чїнстї кѣ ал доїме трїзмѣ.

*)

De avié se alinarъ оркапеле инкврсіі- лор варваре дн Африка ші Spania, кхнд ла рхьсрїт се стхрпїръ алте вхртхжхрї. Мареле Косроес, domnitor ал Персіеї, кх пхтерї днфрїкошате днкхлхкь церїле асіатїче а ле імперїеї; Терхсалїтхл ші Antiochia, капїтала Сїрїеї, днпрезвхъ кх алтеле кхххрхъ схпт артеле Персілор. Nїmїк пхтх дїреде амбасада лїнгхшїтоаре а лвї Івстїніан трїмїеъ кхтрх Косроес, кареле черх сх і се дїеїе хп трївхт апхал шї апої сх днчетезе а маї ресвої статхл. — Дн асемене невое днпхратхл пх прївї тххптхїреа Імперїеї дн алтхл, декхт іархшї дн Белїсарїе. Ачеста пхмїт де комедант оастеї дела Оріент кх сїнгхра са днфхдошаре дн ачеле локхрї днвхрхвхтх ініміле днспхїтхпнтате а Романїлор, шї дхпх маї тхлте лхпте схпцхроасе шї пептїше Косрое се вххх невоїт а се траде дн хотареле цереї сале.

Днсхъ преххт хртхреде хтхбра трхпхрїле, де асемене пїста кх але еї клеветїрї хртхреде пре вїртхте, стрхлхчїреа кххпелор лвї Белїсарїе преххт а лвї Арістїд шї Темїстоклес, ловїнд окїл пїстеї адїцхъ аххпрхї прїгонїрї; ел фх трхдат де схв-комедантїї схї шї пхрхт ла кхрте де некредїнхос, хнде кемат дїн кххпхл трїхтфхлхї, се депхсх дїн дїгнїтатеа са рхтхїнд хп прїват. — Дшор есте а хрхїклеветїрї, а днтїнде кхрхсх вхрхвадїлор вреднїчї, шї дн локхл лор адеце а пхшї прїнтрентеле іптрїдїлор отхл непсепнат, днсхъ кхнд вїне ла провх, атхнче се вхдеїде кх пхртхторївхл хртххрїеї есте хп Терсїт пх Agamemnon, шї кх статхрїле ах а тхлцхтї пептрх а лор тххптхїре, рхдїкаре шї днфлорїре пхмаї вхрхвадїлор пхсххдїї маї,

шї кх преххт пї адеверехе історїа, епоха лор чеа стрхлхчїтх ах дїнхт пхмаї дн а- тххта преххт шї епоха вхрхватхлхї, а кхрхїа ероїсх шї вїртхте ах днпхлцатїо.

Днпапоереа тревїлор шї пїердерїле вхтхтхтоаре че схферї днххрхкнд статхл лїпсїнд де дххпгх тронх Белїсарїе, невої пе Івстїніан аї днкредїнхд дїн пох команда легеоапелор. Івїреа лвї Белїсарїе пе сцена полїтїкх лїнїдї шї днпхчїхї Оріентхл шї тречереа лвї дїн пох дн Італїа рекхчерїтх де Тотїла, рїгх ал Годїлор, о схпхсх дїн пох скїптрхлхї Роман. Белїсарїе прївїт пептрх а лвї ероїсхтх шї вїртхдї, ка хп хїнх ажхпсх акхт респектат де днсхшї варварїї, шї преххт маї пайнте гїнтеле Афрїчеї, де асемене аїче Годїї, кхчерїторїї Італїеї, і презентарх коронеле лор, пре кареле вїртхосхл вархат пх прїмї, чї днтрх сїмдїрї де рекхпцїнцхъ рхспхпсх: „Ачесте се кхвїн Домхлхлхї мех днпхратхлхї Івстїніан, кхрхїа ам депхс жхрхтххп- тхл кредїнхдїеї шї кхрхеа і схпнт да- тор пхпх шї кх вїаца.“ Днсхъ кредїн- ца хпхї четхцан сеах дрегхторїх вїртхос дїпайнтеа хпхї монарх кхпрїнс де патїмї шї днххпцїхрат де лїнгхшїторї, хнде кавалеле іптрїдїлор жоакх ролеле полїтїчеї, кхнд мерїтхл есте схпхсх капрїдїїлор шї пїстеї, а- коло тхлцхтїта челхї днвххпхтхдїт есте окара, шї кхдереа, кхнд десеорї ачел рхх, се vede днкххпхнат кх ферїчїре. (Ва хрма.)

МІЖЛОАЧЕ ДІВЕТІТІЧЕ, ШІ ЛЕКХІ- ТОАРЕ ДН БОАДЕЛЕ КОПІЛОР.

Simplex viri sigillum. — Boerhave.

Мхлте пхпх акхтна фхкхте обсервадїї тх сїлеск а фаче маїчелор ачеле мїжлоче

dietetice, ши лекзитоаре кѣпоскѣте, каре ле пот авеа дп тоатъ каса, ши ле пот фолосі дп воамеле копіімор сѣі. Дѣпъче тѣлте дп ачестеа лекзрі сѣпт маі тѣлт, саѣ маі пѣдп маічелор кѣпоскѣте, еѣ кѣ дескриереа лор дп ачесте фоі пѣ ам алт скоп, декѣт сѣ ле фак де овѣце кѣпоскѣте:

1) Міжлоаче а скѣпа прѣкѣдп поѣ пѣскѣдп дп моартеа пѣрѣтъ (асфѣксіа) саѣ дп лешпнѣрп. Мѣлді дпнтръ копіі, маі вѣртос дакъ пащереа аѣ фост греа, лѣнг дпйтоаре, се паск пѣрѣт мордп, саѣ лешпаді. А скѣпа даръ ачеі прѣпчп де ачестеа прпмежді есте даторпнда моашелор ши а пѣрпндімор. Міжлоачеле спре ачеста скоп сѣпт:

а) Скѣлдареа калдъ. в) Фрекареа прѣкѣдѣлп песте тоатъ сврфаца трѣпѣлп кѣ палта, саѣ кѣ о періе. д) Апсѣфлареа аерѣлп, каре сѣ фаче пѣнд гѣра са песте гѣра копілѣлп. д) Гѣділпреа пѣрпмор кѣ о папъ де гѣпъ. е) Скотереа тѣкѣлп дпгпдпт дпн фѣлчп кѣ децетѣл саѣ кѣ о папъ де гѣпъ. ф) Стрппреа ши спѣлареа прѣкѣлп кѣ вп рече. г) Скоатереа копілѣлп де лок дѣпъ свѣлдаре дп аер кѣрат.

2) Міжлокѣл чел маі вѣп а дптрема копіі фѣрѣ време пѣскѣдп, саѣ слѣбъноці есте лаптеле вѣп а вѣп пѣтрпче (доікѣ) сѣпътоасе.

3) Дакъ тама пѣ ар авеа децѣл лапте, саѣ дакъ ачестеа ар тѣрп, атѣпчеа маі вѣпъ храпъ пентрѣ чеі поѣ пѣскѣдп есте лаптеле довітоачелор, маі вѣртос чел де вакъ. А честа лапте дпсѣ трѣбѣ сѣпт де копіі, кѣчп свѣререа есте лор дела патѣрѣ о лпсѣ датъ, пентрѣ ачеа ачестѣ лпсѣ пе кѣт се поате трѣбѣ дпплпнптъ, дрепт ачеа ппмпка пѣ поате маі тѣлт дппъчѣі копіі ка свѣререа. Спре ачест скоп сѣпт абѣша дпце фѣкѣте кѣ тѣк

де гѣтпеластпк дп мпжлок гѣрпте, дп каре гѣрѣ есте дпдпнтат зп етп де ос. Аптревѣпндаре ачестора дпце есте зртѣтоаре: Пѣі дпца дп апъ калдъ де се моаіе, ши кѣт подп скоате стпмѣл маі сѣс поменпт дпн трѣпса, е сема, кѣ саѣ моіат децѣл; дпплп атѣпчеа о стпкѣдѣ кѣ лапте, ла акѣрпа грѣмаз дпдпнтезі впне дпца ши о пѣпп дп гѣра копіімор, каре фоарте впне сѣг лаптеле дпнтрѣпса. Лаптеле трѣбѣ маі ппнте ферт, ши ла дпчепѣт местекат кѣ апъ, апоі чева дпдѣлчпг кѣ захар, ши чева калд; впне есте, дпкѣт поате фп, а лѣа лаптеле тот дела о вакъ. Кѣткѣ ши дпца ши стпкѣдѣ, дп каре пѣпп лаптеле трѣбѣ тотдеавпа спѣлатъ дѣпъче аѣ сѣпт прѣкѣл, есте де прпсос а маі поменп. Стпмѣл чел де ос дп дпцѣ есте пѣмаі пентрѣ кѣрѣдпреа гѣрпреіеі дпцеі, дакъ ачестеа с'ар фп астѣпат. *) — Кѣі пѣ дѣ тѣпна се кѣтпнере апа дпце, саѣ зпде пѣ се капѣтъ, атѣпчеа дпшп поате такар чпне фаче зпа, лѣнд о стпкѣдѣ кѣ грѣмазѣл лѣнг ши свѣдпре, ши легѣнд де дѣпса о вѣкѣдеа де вѣрете лѣнгѣдѣ, ши дпвѣлптъ дптрѣп пентек кѣрат свѣдпре, каре ва слѣжп дп лов де тѣк. Аптревѣпндареа есте ка маі сѣс.

4) Дп Рѣсіа ши Сведпа, ши маі ппнте дп Хелвеціа, сѣг копіі лапте дпнтрѣп корп де вптъ дп вѣрф гѣрпт, де каре есте легатъ о пеле де дпцѣ де вакъ кѣ тѣлте гѣрпреіе.

5) Дпкѣ маі спмплѣ хрѣнеск Ірландп копіі сѣі. Дѣпъче тамеле пѣмаі 14 зпле

*) Фак атенді пе D. четпторп, кѣткѣ апа дпце се афѣ де вѣндѣт ши дп Брашов дп волта Длор Спмонпс ши Фплч кѣ прец де 1 ф. 24 кр. в. в. кѣ стпкѣл' кѣ тот. Еѣ дпсѣшп дптревѣпндез ачестеа дпцѣ ла коппла теа кѣ вѣп фолос.

ле даѣ пептѣл, дї пѣн пе пѣмѣнт шї лѣп-
гѣ дѣпшїи зп въшчїор кѣ зѣр калд дѣплѣт,
де ачеста въшчїор есте о цевїе, саѣ о папѣ
легатѣ, апої кѣнд плѣнце прѣкѣцѣл, саѣ
кѣндаратѣ семне де фоаме, мѣмѣса алеар-
гѣ шї дї пѣне цевеа ачееа дѣ гѣрѣ, прїп ка-
ре сѣце зерѣл. Кѣ аша пѣдїпѣ грїжѣ зїче
Anderson, креск Islandїї копїї сѣї, шї то-
тѣшї фоарте пар веї vedea аколо врези ом
пептїпчїос.

6) Дѣп Італїа саѣ пропѣс, ва шї дѣ-
тревзїндат а пѣне копїї сѣ сѣгѣ немїжлочїт
ла щїеле зпїеї капре; дѣсѣ методѣл ачеста
есте маї греѣ, шї пѣ фолосеїде маї мѣлт
декѣт ал пострѣ.

7) Дѣп пѣеле дїптѣїѣ аша хрѣпїдї коп-
пїї пѣ аѣ лїпсѣ де алтѣ храпѣ въртоасѣ.
Іарѣ дѣпѣче креск чева, атѣпчеа шї ачеста
есте де лїпсѣ. Спре ачест скоп авем челе
маї вѣне мїжлоаче дѣ грїс, тѣїеїеї фїпї,
пѣпне амѣл, шї зрез дѣ лапте саѣ замѣ де
карне ферте.

8) Копїї непачпїчї, карїї плѣпг мѣлт
поаптеа, се пот дѣпѣчїї дакѣ дї ва лѣа пѣ-
мѣса ла сїне дѣ пат. Дѣкѣ вѣтрѣпѣл Іа-
ков Рѣеф аѣ дат сѣат, ка дѣпѣче копїлѣл
есте скѣлдат, шї дѣфѣшорат, мѣмѣса
сѣл іа дѣ пат „де партеа стїпѣ кѣтрѣ шї-
ма маїчеї сале,“ дѣсѣ vezї вїне кѣ маїкѣса
сѣ пѣ доартѣ пѣпѣ че е копїлѣла дѣпса,
ка сѣ пѣл тѣртеаскѣ.

9) Шї патѣл дѣкѣлзїт ажѣтѣ мѣлт ла
dormїт поѣ пѣскѣцїлор.

10) Дакѣ копїї сѣ dedaѣ зрѣт а се
деїепта шї а плѣпце поаптеа мѣлт, атѣп-
чеа дѣ Германїа, ва шї ла пої ле даѣ маї-
челе сара чеїз де капете де мак. Ачеста
фапѣтѣ аѣ фост де мѣлцї крїтїкатѣ шї лѣ-
пѣдатѣ, де амцїї іарѣш лѣѣдатѣ. Ної кѣ

дѣптревзїндаре вѣпѣ о рекомѣндѣтѣм ка фо-
лосїтоаре. Дѣптревзїндареа дарѣ а ачестѣ
леак есте ачеста: іа пѣмаї зп кап де мак
зскат, шї тѣїндѣл вїне пѣпел дѣптрѣп въш-
чїор, шї тоартѣ песте дѣпсѣл зп фїлїцеап
де апѣ ферѣѣтоаре, ласѣл пѣдїптел сѣ
стеа, апої стоарче замѣ пе каре дѣндѣлчїп-
дѣо кѣ чева захар, дѣ сеара кѣте о лїпѣрѣ-
рѣ копїлор. Ачеста мїжлок дѣпѣчїївїтор
тревѣе дѣсѣ пѣмаї пѣлѣ атѣпчеа дѣптре-
взїндат, пѣлѣ кѣнд копїї довѣндеск іарѣш
сѣмѣл регѣлат. Мїерїле поастрѣ даѣ ко-
пїлор шї терїак, шї фоарте рѣѣ гре-
шеск. —

11) Спре ачеста скоп есте шї легѣ-
пареа, каре де есте лїпѣ, пѣ е стрїкѣтоаре.
Цѣрапеле аѣ челе маї сїмпле, шї маї вѣне
легѣне.

12) Кѣнд се паск копїї, аѣ тоате ма-
целе кѣ о матерїе клеїоасѣ (текопїѣ) дѣп-
плѣте. Спре кѣреїепїа ачестїї матерїе аѣ
лѣсат патѣра лаптеле ла дѣпчепѣт маї сѣв-
цїре, шї кѣрѣдїторїѣ (кѣраста). Дѣсѣ фїїнд-
кѣ де мѣлте орї маїчеле пѣмаї тѣрзїѣ
капѣтѣ лаптеле шї поѣ пѣскѣцїї сѣїарѣ,
вїне есте але да кѣте о лїпѣрїцѣ де чеїз
де мѣшеїел (ромонїцѣ) кѣ захар дѣндѣл-
чїт. — Дѣп Франца, ва шї пела пої даѣ
копїлор спре ачеста сѣоп зпт де лемп,
саѣ зпт дѣлче проаспет пресарат кѣ за-
хар, саѣ мїере кѣ апѣ, дѣсѣ ачестеа маї
пѣдїп респѣнд скопѣлїї, декѣт чеїл де
мѣшеїел.

13) Копїї, каре се паск греѣ, акѣрора
кап се дѣпчепепеїе сѣѣт пашере, адѣк де
мѣлте орї кѣ сїне дѣ лѣме кѣте зп кѣкѣїѣ
(thrombus) дѣптрѣо парте саѣ алта а капѣ-
лїї. Ачеста кѣкѣїѣ есте де мѣлте орї кѣт
зп оѣ де гѣїпѣ маї мїк. Пѣвпереа adescорї

de петече моіате дн вн рече песте джн-
свл дл вндекъ, дпсъ de тълте орї есте
днднтїт, шї чере операціе хїрзрїкъ. О
дамъ дзпъче тоате остепелеле докторзлї
сбъ Осиандер ера дн ачеста ръѣ фъръ скоп,
спълъ копїлзл сбъ фъръ щїреа докторзлї
кв ръкїѣ de секаръ калд, шї аша вндекъ
рълл. De атзпчеа аѣ днчепзт докторзл
Осиандер ачест мїжлок сїмплз а'л днтре-
вїнда кв чел маї бнн фолос.

14) Кжте одатъ се наск прзккзїї кв
цїцъле днфлате, шї моашеле саѣ маїче-
ле гжндеск а фаче вїне, дакъ сторк пїкъ-
тзра de зер, каре се афлъ дн тржпселе,
дпсъ фїндкъ дзпъ аша стоарчере цїцъце-
ле вїедеїмор саѣ днфлтъкзрат, шї копт,
пої аватем тжшеле дела аша фаптъ,
шї рекотжндѣм а пѣне пе цїцеле днфла-
те вѣтвак аѣзмат вїне кв захар, їаръ да-
къ рълл ар фї маї днрѣдъчинат, атзпчеа
есте вѣн фластер de сьпн рас кв флорї
de сок, шї кв пзїїнъ апъ калдъ.

15) Кжте одатъ сжнт ла прзккзїї
днфлате пърцїле депїтале, шї ачестеа маї
маї вїне се тжтѣдзеск прїп пѣпереа вѣтв-
кзлї, саѣ лжпелї, саѣ а зпелї вжкъцеле de
флапел аѣзмате вїне кв захар, шї скїмвате
de тълте орї.

(Ва зрта.)

НЪМЕРЪЛ РОМЪНІЛОР.

Ѓнзл дїн чеї маї репзміцї політїчї аї
Ѓнгарїеї шї аї Трансїлванїеї варонзл Ні-
кзлае Вешеленї*) фолосїндъсе de їсвоаръ
статїстїче дестзл de сїгъре, пѣне пѣтързл

тзтълор Ромънїлор дн Езропа дїнкоа-
че de Дзпъре ла 6 мїліоане шї 795,000
свфлете. Адекъ: дн Цара ромънеаскъ
2,000,000, дн Молдавіа 1,200,000, дн Бе-
саравїа зп мїліон (!), дн Бжковїна 1/2 мї-
ліон (!), дн Трансїлванїа дї пѣне пѣмаї ла
1 мїліон шї зече мїї, тжкаркъ дзпъ челе
маї нбъ датзрї статїстїче с'аѣ арътат а фї
токта кзїї шї дн Молдавіа, дн Ѓнгарїа
(кв Бзлатзл) 1,085,000 Ромънї.

D. Вешеленї скрїе шї зїче, кв днтрз
адевър попорзл ачеста аре зп вїїторїз, а-
декъ ромънїмеа ва трзї політїчеще. Дзп-
свл чере дела Езропа, ка сбъ свѣере шї
сбъ ажъте, а се фаче ла Дзпъре зп стат
маре ромънеск шї днкъ констїтзїонал,
кїар дн интересзл Езропелї; креле тотдео-
датъ, кзтккъ фїї Молдавіеї шї аї Църїї
ромънешїї пз маї сьнт аша пзїїн сїмпї-
торї пентрз патрїа лор, ка одатъ сьнт
фанарїодї; дїн протївъ, кзтккъ їдеїле че
феръ ла дзпшїї, ар коръспзнде дорїнде-
лор Езропелї констїтзїонале.

D. Вешеленї дн тот декзрсзл de-
скрїереї Ромънїлор, пе кареа de алтїн-
трелеа о фаче преа вѣпъ, зїтъ зпа: Мол-
даво-Ромънїї пз маї аѣ маре, фъръ каре
о падїе авїа шї авїа поате фї маре.

Кв тоате ачестеа лъздатзл варон прїп
адънка са комбїнаціе політїкъ че фаче, рз-
шїнеазъ пе тодї ачеї Ромънї тїкълшїї
пзїїн кредїношїї, карїї тжтзїнда шїо
вѣд пѣмаї дн перїре. Ваї de еї!

О К І І Т Ъ І.

*) Ачелаш, деспре каре се ворзї дн Gazetъ
№. 58.

Кеар зтвре атороасе de зезїрї адїате,
Пе окїї тжї копїло се жоакъ, се ротеск,

Ші петеніле пертърї де дене 'нгерландате,
Къ алор негрїте коате не еле ле 'ндосекъ,

Де кжте мїи скжптее фрзтоаселедї лзмїне,
Апрїнсе кеар дїн стеоа етерней сфери черещї,
Се 'нфоакъ, се 'н вапае, ш' апої де тот сьнїне,
Реварсь-алесе харърї ка фїїнде 'нперещї:
Дн елѣ а тале зїле де флорї с' кзвзнате,
Дн елѣ атор, влжндецъ, армонїе, плъчерї,
Дн еле фрѣpezїте, сїмцїрї шї кзѣгтерї,
Дн елѣ але сперанцїей мїи разе'с концентрате.

Мъ вежі прївїнд ла тїне къ сїмт о тълдцїмїре,
Мъ вежі сорвїнд дн таїнъ дїн лїмнеделѣ їсвор,
А окїлор тѣ роза кѣ а лор дмвълсѣмїре,
Кзпоцї, ш' ата сфїеаль тѣ змвреазъ к' зп сѣжїт пор.
Тѣ ещї невіновать а фрзтмъсцїей флоаре,
Пе възз та рьсаре зп зїмвет днцереск,
Пе фрѣпте'дї рефлектеазъ албастрѣа чел череск,
Шї 'н окїї тѣ се жоакъ о вергъръ лзкоаре.

Е дѣлчѣ ачелї сѣлет че 'н лїна са свзраре,
Опрїндсѣ не полѣл дналтѣй лѣї гжндїрї,
Съ аоле 'н окїцї тїнерї: зшоара алїнаре,
Ш' ата наївїтате їсвор де тълдцїмїрї.
Е дѣлчѣ пентрѣ джнса ачеа прївїре сѣжїтъ,
Че 'н сїне 'нвълзене зп фок мїстерїос,
Шї тълт маї дѣлчѣ длкъ ачел пѣнкт лзмїнос,
А окїлор тѣ фершек! чѣ атжта тѣ дкжпїтъ,

Днтржпшї кзпоск лзмѣа къ тълт маї тълт фрз-
тоасъ,
Шї 'н астѣ лзте дшлъ сїмцеск къ теаѣ зїмвїт,
Ачеа ферїчїре, idee крїдїноасъ,
Че отзлвї сперанца де тълт аѣ цзрїт,

Ла рїз вїне сетосѣа съ веѣ о пїкътъръ,
Ла зтвръ остенїтѣа съ фїе одїхпїт,
Ла ватрѣ фрїгзросѣа съ аоле їар кълдзрѣ,
Ла темплъ крїдїноасѣа, съ роаде змїлїт.
Дар їать еѣ ла тїне, лзмїнъ де вїацъ!
Мъ-опреск плїн де зїмїре, шї 'н окїцї кълтжнд,
Ацент къ възкрїе ка рара рѣгъчїнд,
Дїн фокѣа лзтеї тале съ кадъ пѣ амеа фацъ.

Кънд перд прївїнд ла тїне орї каре кзѣетаре,
Кънд трагѣ кътареацї влжндѣ дн окїї меї сьтошї,
Кънд разеледї сьнїне апрїнд амеа 'нфокаре,
Ш' асѣпра теа кънд кзвцї къ окїї аторонї,
Атзпчї 'наїптедї афлъ зп склав че дцї сьспїнъ,
Зп склав акърї сѣлет шї їнїтъ-аѣ сїндїт,
А алтарїѣа възкрїеї че тѣ і л'аї зрїт,
Зп склав че ферїчїреа, дн тїне о дкїнъ.

А черїзрїлор фїкъ, фрзтоасъ ферїчїре!
Тѣ рара мїстерїоасъ че арзї неджчетат,
Мїреасъ-а оменїреї ш' а еї тѣ стрѣлзчїре,
Трежнд сѣпїтеле плаїзрї шї гловѣа днстелат,
Пе сѣера лзтеї кареа е плїнъ де кзвзнѣ,
Теаї коворжт, шї їать фькжшї де алтѣѣ троп,
Фокоаселе лзмїне, сьнїнѣа орїзон,
А ачестор окї, дн карїї четеск еѣ ал тѣѣ пзше.

Еї сжт ка дозъ лавзрї де вжпгтерї несѣлоте,
А кърор оглїндїре орї кърї прївїторїѣ,
Аратъ кзрат пачеа не знделѣ ардїнтате,
Вїаца, шї плъчереа, ш' зп църїм десѣѣгторїѣ.

Г.

Е П И Т А Ф.

Съпт ачастъ неатрѣ трїстѣ,
Дн а прїмъверїї врьстѣ,
Есте аїчї лъкзїнд,
Апа жънъ копїлїцъ,
Фїїка агѣї Г. Негрѣцїне,
Доїспрезече аїї авїнд.

Трекьторѣа щїїнд вїне,
К' о сѣ тоарѣ шї ел тьїне,
Пасѣа сѣѣ дн ва опрї,
Шї фькжндѣ'шї рѣгъчїне,
Ва гьндї апої дн сїне,
Къ асѣел аре а фї.

Пе чеї торцї — черїѣа сѣї ерте,
Пе чеї вїї — черїѣа дндренте.

2. Септемврие. 1841.

— 6